

ሰላማዊነታችንን ያረጋገጠ አቋም

ቶሎሳ ኡርጌሳ 01-22-17

በሀገራችን በአንዳንድ የኦሮሚያና የአማራ ክልሎች ተፈጥሮ በነበረው ሁከት ሳቢያ የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ መታወጁ ይታወቃል። በአዋጁ የመጀመሪያ ወቅቶች የነበሩት ሁኔታዎች የሀገራችንን ሰላምና መረጋጋት ለማስከበር ያለሙ በመሆናቸው፤ መንስኤዎቹ እየተቀረፉ በሄዱ መጠን በአዋጁ ላይ የነበሩት እገዳዎችና ገደቦች ተነስተዋል። አዋጁ በወጣበት ወቅት የነበረው የሰላም መደፍረስም በአሁኑ ወቅት ተወግዷል። ሰላምና መረጋጋትም እውን በመሆን ላይ ይገኛል።

ለዚህም ሰሞኑን በመላው ሀገራችን የተካሄደው የከተራና የጥምቀት በዓላት ያለምንም የፀጥታ ስጋት መከናወናቸው ሁነኛ አስረጅዎች ይመስሉኛል። ይሁንና ቀደም ሲል የአፍሪካ ህብረት (AU) በሀገራችን ውስጥ የነበረውን የሰላም እጦት በማየት አዲስ አበባ ላይ ሊያካሂደው የነበረውን የመሪዎች ጉባኤን ለማከናወን እንደሚቸገር መግለፁ አይዘነጋም።

ይህ የህብረቱ አቋም ግን ብዙም አልቆየም። በቅርቡ በአስቸኳይ ጊዜ አዋጁ አማካኝነት የተገኘውን አስተማማኝ ሰላም በመገንዘብ ይህን አቋሙን ቀይሯል። ለዚህም ከመሰንበቻው ከ26 በላይ የሀገራት መሪዎች እንዲሁም ከ250 በላይ ጋዜጠኞች ጉባኤውን ለመታደም እንደሚገኙ መግለፁን በዋቢነት ማንሳት ይቻላል።

በእኔ እምነት ይህ የህብረቱ አቋም ለሰላም ወዳድነታችን የተሰጠ ዕውቅና ነው። ለዚህ ደግሞ ሀገራችን ቀደም ሲል ለአፍሪካ አንድነት ድርጅት በኋላም፣ ለአፍሪካ ህብረት ያደረገቻቸውን ሁሉን አቀፍ ድጋፍ ከግምት ውስጥ ገብቶ ይመስለኛል። ታዲያ እዚህ ላይ ህብረቱ ለ26ኛ ጊዜ የሚያካሂደውን የመሪዎች ጉባኤን ስናስታውስ ሀገራችን ለአህጉሪቱ ያበረከተችውን አስተዋፅኦ በመጠኑም ቢሆን መዳሰስ ተገቢነቱ የሚያጠያይቅ አይመስለኝም—ህብረቱ ለኢትዮጵያ ያለው ቦታ የተለየ ነውና።

ኢትዮጵያ ከደርግ ውድቀት በኋላ ሰላም መርሁ በሆነው የኢፌዴሪ መንግስት አማካኝነት አፍሪካዊ አስተዋፅኦውንና ኃላፊነቱን ከምንጊዜውም በላቀ ሁኔታ ተወጥቷል፤ እየተወጣም ይገኛል። በዚህ መሰረትም በሩዋንዳ እ.ኤ.አ በ1990ዎቹ በተከሰተውና የዓለምን ሕዝብ ባስደነገጠው የዘር ማጥፋት እንቅስቃሴ ሰላም እንዲያስከብሩ ከተደረጉት ሀገሮች አንዷ ሀገራችን ተደርጓል። ያኔ ቡሩንዲ ውስጥ ሁቱና ቱትሲ የተባሉ ጎሳዎቿ ግጭት ላይ ነበሩ። ዘር ለይቶ የተፈጠረውን ዘግናኝ ድርጊት ለማስቆም በአፋጣኝ ሰላም አስከባሪ ኃይላቸውን እንዲልኩ ከተደረጉት ሀገሮች መካከል ኢትዮጵያ ቀዳሚዋ ናት። በዚህም ታሪካዊ አስተዋጽኦአዎን አበርክታለች። በላይቤሪያም እንዲሁ። ላይቤሪያ በከፍተኛ የእርስ በርስ ጦርነት ውስጥ በነበረችበት ወቅት ሀገሪቱን ወደ ሰላምና መረጋጋት ጎዳና ለመመለስ በተደረገው ሂደት የኢትዮጵያ ሰላም አስከባሪነት ሚና የገዘፈ ነበር። በዚያች ሀገር ሰላምና ዴሞክራሲ እንዲሰፍን በማድረግም ሀገራችን የተጫወተችው ሚና በቀላሉ የሚታይ አይደለም።

በሱዳን ዳርፉር ግዛት ከሌሎች ሀገሮች ጋር በመሆን ባሰማራቸው ሰላም አስከባሪ ሃይልም የእርስ በርስ ግጭት እንዳይከሰት በማድረግ ላይ መሆኗም ይታወቃል። ሱዳንና ደቡብ ሱዳን በይገባኛል በሚከራከሩበት የአብዬ ግዛት ከዓለም በብቸኝነት ተልዕኮውን የሚወጣ ሰላም አስከባሪ ኃይል በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ጥላ ሥር በመሆን አሰማርታለች። በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነቷን ያሳደገ ተግባርም እየከወነች ነው። ሀገራችን በምሥራቅ አፍሪካ ሀገሮች ሰላም፣ ጸጥታና መረጋጋት ከፍተኛ

ሚና እየተጨመሩ ላላቸው ሚና በሶማሊያ የነበረውን መንግሥት አልባነትና አክራሪነት በመታገልም ውጤታማ መሆን ችላለች።

እርግጥ ሰላማቸው የተረጋገጠ፣ በኢኮኖሚያቸው የበለጸገና ዲሞክራሲ ያበበባቸው ጎረቤቶች የጋራ ጥቅም መሠረት መሆናቸው የማይታበይ ቢሆንም፤ ሀገራችን ከዚህ ባለፈ ለጎረቤቶቿ ህዝቦች ሰላም ያለማሰለስ በመሥራት ላይ ትገኛለች። ለዚህም በአሁኑ ወቅት በአዲሲቷ ሀገር ደቡብ ሱዳን ውስጥ በተከሰተው የእርስ በርስ ግጭት የበኩሏን ጥረት በማድረግ የዚያች ሀገር ህዝብ የሰላም አየርን እንዲተነፍስ በማድረግ በገለልተኝነት የበኩሏን ጥረት በማድረግ ላይ ትገኛለች።

ከዚህ በተጨማሪም ሀገራችን በኢኮኖሚው መስክ ያላት አህጉራዊ ትብብር ኮሚሳ በሚሰኘው በምሥራቅና መካከለኛው አፍሪካ የጋራ ገበያ የተጠናከረ ውህደት ለመፍጠር ያላት ሚናም ከፍተኛ ነው። በመሠረተ-ልማት ግንባታ መስክ ንግድና ኢንቨስትመንትን ለመሳብም ጥረት እያደረገች ነው። የኢኮኖሚ ዕድገት ለማምጣት ተሳታፊና ተጠቃሚ ለማድረግም በመሥራት ላይ ነች። ከጅቡቲ፣ ከሱዳንና ከኬንያ፣ ከደቡብ ሱዳንና ከታንዛኒያ ጋር የኢኮኖሚ ትስስር በመፍጠር ለጋራ ተጠቃሚነት በመትጋት ላይ ትገኛለች። በዚህም ከጅቡቲ ጋር የሚያገናኝ የባቡር መስመር ግንባታው ተጠናቅቋል። ከኬንያ ጋር የሚያገናኘው መስመርም ወደ ስራ እንዲገባ ጥረት እየተደረገ ነው። ለጅቡቲ የኤሌክትሪክ ኃይል በማቅረብ ተጠቃሚ እንድትሆን ከማድረጓም በላይ፤ ኬንያን እንዲሁም ታንዛኒያን በተመሳሳይ ሁኔታ በኤሌክትሪክ ኃይል ለማስተሳሰር ጥረት እያደረገች ነው። ይህ ሁኔታም ወደፊት ለአፍሪካ ህብረት አንድ መሆን ለሚደረገው ጥረት የበኩሉን ዕገዛ ሊያደርግ እንደሚችል ህብረቱ የሚገነዘበው ይመስለኛል።

ሀገራችን ህብረቱ የሚቀበለውንና የአድሪካ ህዝቦች በፍትሃዊነት የተፈጥሮ ሃብቶቻቸውን እንዲቀበሉ በምታደርገው ጥረትም ትታወቃለች። በዚህም የአባይ ውኃ አጠቃቀምን ፍትሃዊና አግባብ ባለው መልኩ የመጠቀም አስፈላጊነትን አምና በፅናት እየሰራች ነው። የናይል የላይኛው ተፋሰስ ሀገሮች የጋራ ማዕቀፍ ፈርማን አብዛኛዎቹ ሀገራት እንዲፈረሙ ማድረጓን በምሳሌነት መጥቀስ የሚቻል ይመስለኛል።

በተለይም 6ሺህ ሜጋ ዋት የማመንጨት አቅም ያለውን ታላቁን የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ በመገንባት ከሀገር ውስጥ ፍጆታ አልፎ ጎረቤት ሀገሮችንም ለመጥቀም እያደረገች ያለችው ጥረት በህብረቱ የሚታወቅ ነው። በአህጉሪቱ መልካም አስተዳደርና ዲሞክራሲን ለማስፈን የተያዘውን ጥረትም በአፍሪካ እርስ በርስ መገማገሚያ ስልትንም “በኔፓድ” (NEPAD) አማካኝነት እንዲተገበር ፋና ወጊ ተግባራትን አከናውናለች።

ኢትዮጵያ የአፍሪካ አንድነት ድርጅት ዋና መሥሪያ ቤት ሕንፃ የተገነባበትን 2ሺህ ስኩዩር ሜትር መሬት በነፃ ከመስጠቷም በላይ፤ የአፍሪካ ህብረት ፅህፈት ቤት ግንባታ ዕውን እንዲሆን ከህብረቱ መሪዎች ጋር በመሆን የቻይናን መንግስት በማግባባት ያደረገችው አስተዋጽኦ በህብረቱ የታሪክ ድርሳን ላይ ሰፍሮ የሚገኝ ሃቅ ነው።

አዲስ አበባ የዓለም አቀፍ ዲፕሎማሲ መኖከሪያ እንድትሆን በማድረግም የአፍሪካን ገፅታ እየገነባች ነው። በአፍሪካ መዲና አዲስ አበባ ውስጥ የሚካሄዱት ጉባዔዎች፣ ስብሰባዎችና ዐውደ ጥናቶች...ወዘተ. ከሚኖረው ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ ባሻገር አንድ የአፍሪካ ከተማ በዚህ ረገድ ተመራጭ እንድትሆን ያደረገ ስለሆነ ለህብረቱ ሀገራትም በኩራት የሚመዘገብ ነው። አፍሪካዊ እሴትን በመጨመር ረገድም ዋጋው ከፍ ብሎ የሚታይ ይመስለኛል።

እነዚህ ጥቅል ዕውነታዎችም የአፍሪካ ህብረት ሀገራችንና ህዝቦቿ በሰላም ውስጥ ለአህጉሪቱ ያበረከቱትን አስተዋፅኦ ከግምት ውስጥ የሚገባና ህብረቱ ሁሌም ሀገራችን በምትሰጠው መረጃ ላይ እንዲመሰረት ያደረገው ነው ማለት ይቻላል። የአፍሪካ ህብረት የኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስትና ህዝቡ ለሰላም ያላቸውን ፍፁም የማያወላውል አቋም በሚገባ ይገነዘባል።

ላለፉት 25 ዓመታት ሀገራችን የራሷን ሰላም ዕውን ከማድረግ አልፋ የአፍሪካውያንን ሰላም ስትጠብቅ እንደነበረች ከህብረቱ መሪዎች የሚሰወር ዕውነታ አይመስለኝም። ህብረቱ የኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት በሀገር ውስጥ የሚያከናውነው ሰላምን አስተማማኝ የማድረግ ስራዎችን ይረዳል። ቀደም ባሉት ዓመታትም የህብረቱን ጉባኤዎች ፍፁም ሰላማዊ በሆነ ሁኔታ ሀገራችን ማስተናገዷንም ያውቃል። ለዚህም መንግስትና ህዝቡ የሚያካሂዱትን ማህበረሰብ አቀፍ የፀጥታ አጠባበቅ ሁኔታ ከፍተኛውን ድርሻ እንደሚወስድ ይገነዘባል።

በእኔ እምነት እነዚህ ሁኔታዎች ህብረቱ በሀገራችን ሰላምና መረጋጋት እንደሚፈጠር በማወቅ ቀደም ሲል የወሰደውን አስተሳሰብ በማረም ጉባኤው አዲስ አበባ ውስጥ እንዲካሄድ አቋም እንዲወስድ ያደረገው ይመስለኛል። እርግጥም በአስቸኳይ ጊዜ አዋጁ አማካኝነት በሀገራችን የተረጋገጠው ሰላም ማናቸውንም ዓይነት ጉባኤዎችን በሰላማዊ መንገድ ለማከናወን የሚያስችል ነው። እዚህ ሀገር ውስጥ እየተከናወነ ላለው የሰላም ሂደት ባለቤቱ ህዝቡ በመሆኑ ሰላማችን አስተማማኝ እንዲሆን አድርጎታል።

በሀገር ውስጥ እየተከናወነ ላለው ሰላም ህዝቡ ቀጥተኛ ተሳታፊ ስለሆነም ምንም ዓይነት ችግር ሊኖር አይችልም—ከህዝብ ዓይን የሚሰወር አንዳችም ነገር የለምና። በመሆኑም የአፍሪካ ህብረት ይህን ሃቅ ተገንዝቦ ቀደም ሲል ይዞት የነበረውን አስተሳሰብ በመቀየር፤ አዲስ አበባ የሰላም መዲና መሆኗን አውቆ ጉባኤውን ለማካሄድ የወሰደው ትክክለኛ አቋም ተገቢ ብቻ ሳይሆን፤ ለህዝባችን ሰላም ወዳድነት የተሰጠ ዕውቅና ጭምር ነው። እናም ለህብረቱ ጉባኤ ስኬታማነት እያንዳንዱ ዜጋ የበኩሉን ሁለንተናዊ አስተዋፅኦ ማድረግ ይኖርበታል እላለሁ።